

Skin Tear Richtlijn

Definitie

Een skin tear is een traumatische wonde die wordt veroorzaakt door mechanische krachten, inclusief het verwijderen van kleefpleisters. De ernst hangt af van de diepte van het letsel (niet dieper dan de subcutis) (Istap, 2018).

ISTAP skin tear classificatie (SKINT, 2018)

Type 1: Geen verlies van de huidflap: lineaire of huidflap skin tear die na herpositionering het volledige wondbed kan bedekken

Type 2: Gedeeltelijk verlies van de huidflap: gedeeltelijk verlies van de huidflap waardoor na herpositionering het wondbed slechts deels bedekt kan worden.

Type 3: Volledig verlies van de huidflap: volledig verlies van de huidflap waardoor het volledige wondbed onbedekt blijft.

Preventieve maatregelen

Huid

- Inspecteer de huid dagelijks.
- Behandel de droge huid dagelijks voorzichtig in met parfümvrije, pH-neutrale, hydraterende crème.
- Verzorg de huid met een huidvriendelijke zeep (geen traditionele zeep) en warm (niet heet) water.
- Voorkom huidletsels door kleefpleisters, verbandmiddelen en tapes (gebruik silicone tape en circulaire verbanden).
- Zorg voor goede huidbescherming door het dragen van lange broeken, lange mouwen of beschermende kousen.
- Draag geen sieraden (cliënt en zorgverlener).
- Zorg voor kortgeknipte nagels (cliënt en zorgverlener).

Mobiliteit

- Vermijd schuif- en wrijfkrachten. Maak gebruik van hulpmiddelen zoals glijlaken, tillift en aan-uittrekhulpmiddelen en handschoenen bij steunkousen.
- Zorg voor goede passende schoenen en (indien nodig) loophulpmiddelen.
- Verwijder en/of bescherm scherpe punten aan meubels, (rol)stoelen, bedden en verwijder losse kleedjes en andere gevaarlijke obstakels.
- Probeer stoten, schuiven, krabben en vallen zoveel mogelijk te voorkomen (Mijn Vilans Protocollen, 2019b).
- Stevig vastpakken van ledematen bij tillen en verplaatsen is belastend voor de oudere huid (Mijn Vilans Protocollen, 2019b).

Algemeen

- Geef de cliënt voorlichting over preventie en risico van een skin tear.
- Optimaliseer de vocht- en voedingstoestand van de cliënt, verwijs indien wenselijk naar diëtist.
- Wees alert op de mogelijke effecten van medicijngebruik op de huidconditie (Istap, 2018).

Behandeling skin tear type 1 en 2

Controleer bloeding

- Oefen druk uit met een schoon gaas tot het bloeden stopt.
- Breng het ledemaat in hogere positie als dat mogelijk is.
- Als het bloeden niet stopt binnen 10 minuten, ondanks het geven van druk, neem dan contact op met een arts of medisch specialist.

Behandeling skin tear type 1 en 2

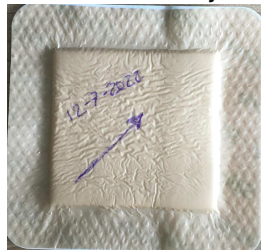
- Spoel de wond voorzichtig met kraanwater op lichaamstemperatuur om vuil en/of stolsels te verwijderen.
- Plaats een omgekrulde huidflap terug met een pincet of schoon licht vochtig wattenstaafje. Een huidflap moet zo snel mogelijk, binnen 24 uur worden teruggelegd.

- Dep de huid droog en breng een siliconencontactlaag of een niet verklevend wondverband aan op de skin tear, met een overlap van 2 cm op de intacte huid.
- Dek af met een absorberend verband en fixeer met fixatiewindsel.
- In de praktijk blijkt dat vanwege het verouderingsproces de genezing van de wond vaak langer duurt dan de 5-8 dagen die hiervoor werden genoemd. De huidflap is meestal niet binnen deze periode volledig vastgegroeid aan de huid. Laat het siliconenverband zo lang mogelijk zitten volgens gebruiksinstructie verbandmateriaal en in overleg met behandelaar.
- Verschoon bij doorlekken alleen het absorberend verband. Iedere manipulatie aan de huidflap zorgt ervoor dat deze losgetrokken wordt en daardoor niet goed kan hechten (Mijn Vilans Protocollen, 2019b).

Behandeling skin tear type 3 altijd overleggen met de behandelaar en/of wondverpleegkundige

Aandachtspunten

- Vraag na bij de arts of een tetanusinjectie noodzakelijk is.
- Indien de huidflap niet goed terug te plaatsen is, leg dan een vochtig steriel gaas ca 10 minuten op de wond om de huidflap soepeler te maken en te rehydreren.
- Het gebruik van gaasverband, hechtingen, hechtstrips, folie en hydrocolloïden worden niet aanbevolen in de behandeling van skin tear. (Istap, 2018).
- Wees alert op ontstekingsverschijnselen zoals toename wondvocht, geur, roodheid, zwelling, lokale warmte. Schakel bij ontstekingsverschijnselen de arts en/of wondverpleegkundige in.
- Bij gebruik van een schuimverband met border:
 - Zet op het verband een pijl in de richting waarop de huidflap is teruggeplaatst op deze wijze moet het verband dan verwijderd worden.

- Gebruik geen schuimverband met border als het wenselijk de wond tussendoor te inspecteren, bv. bij (risico op) infectie.

Welke producten NIET gebruiken bij de behandeling van skin tears

- Gaasverband/vetgaas. Reden: moet dagelijks verwisseld worden. Risico op manipuleren huidflap, verhoogd risico ontstaan bloeding en verhoogd risico op huidnecrose.
- Hechtstrips en hechtingen. Reden: door de zwakke, kwetsbare huid kan het gebruik van hechtstrips en hechtingen nieuw trauma veroorzaken.
- Folie en hydrocolloïd. Reden: door sterke kleefkracht van deze verbanden verhoogd risico op beschadiging van wond en wondomgeving bij verwijderen verband.
- Verband op basis van iodine. Reden: iodine droogt de wond en de huid uit en droge huid is risicofactor voor ontstaan van skin tears (LeBlanc et al., 2016).

Literatuurlijst

Istap. (2018). ISTAP AANBEVELINGEN VOOR GOEDE KLINISCHE PRAKTIJKVOERING. https://www.skintears.org/wp-content/uploads/2021/08/MULTI_18_CD_ISTAP_WINT_NL-web.pdf

Skin Integrity Research Group (SKINT), Ghent University. (2018). INTERNATIONAL SKIN TEAR ADVISORY PANEL (ISTAP) CLASSIFICATIESYSTEEM. https://www.skintears.org/files/ugd/9d080f_7c0c59a785ba4ea3b4ff27986f8516d3.pdf

Mijn Vilans Protocollen. (2019, 3 juni). Vilans. Geraadpleegd op 1 april 2022, van <https://www.vilansprotocollen.nl/werkinstructie/skin-tears-%E2%80%93-huidflap-terugplaatsen>

Mijn Vilans Protocollen. (2019b, juni 3). Vilans. Geraadpleegd op 1 april 2022, van <https://www.vilansprotocollen.nl/achtergrondinformatie/skin-tears?backUrl=%2Fwerkinstructie%2Fskin-tears-%2525e2%252580%252593-huidflap-terugplaatsen>

LeBlanc, K., Baranoski, S., Christensen, D., Langemo, D., Edwards, K., Holloway, S., Gloeckner, M., Williams, A., Campbell, K., Alam, T., & Woo, K. Y. (2016). The Art of Dressing Selection. *Advances in Skin & Wound Care*, 29(1), 32–46. <https://doi.org/10.1097/01.asw.0000475308.06130.df>